

cera, & quæ fluxione laborant, aut cuniculatim exedunt, impositu sicant, sanguinis profuvium sistunt. Crematarum cinis ex aceto, aridæ lippitudini auxiliatur: & ubi quid abstergere, aut adstringere opus est. Utilius in oculorum medicamentis lavare cinerem. Omnium cinis cum pice crematarum, profuicem sanguinem sistit. Can-

didæ cura sunt, è mollissimis recentes per æstus tinæ salis spuma, quæ petris cohæret: insolantur inversæ, hoc est, parte cava sursum spectante, & qua abscissæ fuerunt, deorsum. Si verò æstiva serenitate ad Lunam sternantur, persulfæ salis spuma aut maris aqua, maximum candorem referent. *Dioscorides.*

De Animalibus integris, Sectio XIX.

De terrestribus.

CIMICES, qui in cubilibus enascuntur, *cavis fabarum inclusi, si ante februm significationes septeni devocentur, quartanis auxilio sunt: & citra fabas sumpti, percussis ab aspidæ profunt: vulvarum exanimationes olfactu revocant. Poti cum vino aut aceto, adhaerentes sanguisugæ abigunt: vivi urinaria fistulæ impositu, urinam ciunt. *Dioscorides.*

VERMICULI in medio echino plantæ displaci reperti adversus quartanas plurimum polere traduntur, si in aluta clausi brachio alligentur, aut collo appendantur. Profunt etiam adversus paronychia, si vivi affectis unguibus circumligentur. Nam dolorem aliqui implacabilem confestim tollunt. Expertum intellexit *Mizaldus.*

VERMUM terrenorum cineres, aut stercoreis murium, vel cervini dentis, dentium exesorum cavernis immitti, illosq; ferro, & machinulis eradican. *Idem.*

Vermium terrestrium aqua distillata cõfert ad hydropem, & ad infantulorum vermes ne: ad os: appositæ etiam vivi profunt Panaritio. *Quercet.*

MILLEPEDÆ, quæ sub aquario vase stabulantur, animalia sunt multis pedibus nitentia, quæ contacta manu contrahuntur in orbem. *Hæ ex vino potæ, difficili urinæ, & regio morbo auxiliantur. Millepedæ cum melle anginis utiliter illiuntur: trita, & in cortice mali punici calcata, doloribus aurium addito rolaceo, convenienter instillantur. *Dioscorides.*

Vermium millepedum pulvis ad affectus oculorum valet. *Quercetanus.*

SCORPIONES terrestres, animalia sunt in Italia, & aliis in regionibus sub meridie sitis, nota sunt, quod in quacunque domo, non modò in cubiculis, & cellis vinariis, sed ubique passim reperiantur. *Triti crudi, & impositu, suæ plagæ remedium sunt. Quidam scorpionum cinere utuntur, qui vivi sunt exusti, ad urinam ciendam, iis præcipue, qui renu aut vesicæ calculo obstruuntur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

LUMBRICI, seu VERMES terreni impositi, * præciosos nervos glutinant: tertianas discutunt. Decocti cum anserino adipe, infusi affectis auribus medentur: cum oleo autem decocti, si in contrariam aurem instillentur, dentium doloribus præstant auxilium. Triti in potu ex passo urinam ciunt. *Dioscorides.*

COCYLÆ, seu LIMACES terrestres præ-

Bferuntur, quæ in locis apricis, odoratis vitant herbis. Eruantur è terra hyeme in sepibus & fruticetis, uncis quibusdam ferreis, prope fructuum radices terra circumfossa. * Stomacho utiles sunt, & non facile corrumpuntur. Venerem, cum pipere, sale, & butyro coctæ, excitant. Crudæ cum tegumentis impositæ, aquæ inter cutem tumores exugunt: sed non ante solvantur, quam omnis hauriatur humor. Podagricas inflammationes leniunt: impactos corpori aculeos illitæ evocant: mentes trita & admota ciunt. Cochleæ trita & fronti illita, sanguinè è narib. immodicè fluentem sistit. *Dioscor. Matthiolus, & Mizaldus.*

EX FORMICIS alatis oleum conficitur, * ad Venerem augendam idoneum.

VIPERINÆ CARNES si coctæ edantur, * claritatem oculis afferunt: nervorum vitium auxiliantur: incrementos strumas reprimunt. Detracta autem cute, caput caudaq; quoniam carne vacante, amputari debent. Reliquum verò corpus, exemptis interaneis, elotum, dissectumque, discoquitur cum oleo, vino, salis exiguo, & anetho. Ajunt, eis, qui viperas esissent, pediculos procreari: quod planè à veritate abhorret. Adjiciunt aliqui longam senectutem agere, qui eo cibo vescuntur. *Dioscorides.*

De aquatilibus.

SCINCUS aut Aegypti, aut Indiæ, aut Rubri maris alumnus, quamvis inveniatur in Lydia Mauritanie. Est autem terrestris, rocodilus, sui generis, sale in veteratus cum nasturtio. * Ajunt carnes, quæ renos amplèctantur, id sibi virium vèdicasse, ut si drachmæ pondere bibantur, Venerem accendat. Verum decocto lentis cum melle, aut semine lactuæ cum aqua potu, Veneris cupiditates inhibentur. Additur in antidota. Stocati servantur, corpulenti, & non strigosi. *Dioscor.*

ANGUILLÆ in vino suffocate, abstemios reddunt homines, si ex eo bibant, qui plus satis mero indulgent, & hinc offenduntur, & delinquant. *Mizaldus.*

OSTREA viva pestiferos bubones loco transferunt, & virus omne ad se trahunt: sunt autem agglutinanda brachio, quæ axillaris decurrit, si quidem bubo in alis est: si verò inguen obsederit, lineamentis femoris, quæ vena cruris describit. *Hollerius.*

CANCROCORUM fluviatiliam * exustorum cinis, qui duo cochlearia expleat, adjecto dimidio radice gentianæ modo, triduo potus cū vino,

magnopere prodest canis rabiosi morsibus, rimas pedum sedisq; perniunculos & carcinomata, cum decocto melle lentit. Triti crudi, potiusque ex asinino lacte auxiliantur contra serpentum phalangiorumq; morsus, atq; scorpionum ictus. Decocti autem, & cum jure esitatis, iis profunt, qui tabe conficiuntur, aut leporem marinum haulerunt. Triti, tela ac spicula e corporibus detrahunt, si illis superponantur. *Discor. & Mizaldus.*

Cancerorum fluvialium calcinatorum ad albedinem cinis adversus morbum canis rabidi laudatur. *Quercet.*

RANAE vulgaris notitia sunt. * Contra omnium serpentum venena pro antidoto sunt, si ex sale & oleo vel butyro edantur; jusq; earum itidem sorbeat: contra inveteratos tendinum rigores pollent. Illicis earum cinis, profluentis sanguinis impetus sistit: explendis alopeciarum inanitatibus ex liquida picis illinitur. Inducit etiam vini fastidium rana viridis, ex iis, quae in fontibus aliant, si viva in eo suffocetur. *Disco. & Mizaldus.*

De aëris & volatilibus.

HIRUNDINES, uti siccula, * in cibo, acievisus medicamentum praebent. Tam pullorum, quam matrum in fictili olla crematarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatem adfert: anginae eo commodè perunguntur: uvæ & tonsillarum inflammationibus hoc cinere succurritur. Et ipsæ, & pulli exiccati, si drachma pondere ex aqua bibantur, hos juvant, qui anginae morbo consistantur. *Discor.*

Hirundinum aqua epilepticis confert. *Quercet.*
GALLUS ad jus purgatorium eligatur rufus plurimum, annosus, sed tamen adhuc ad motum, pugnam, coitum alacer & in dimicando validus, macri & pinguis medius, hoc est, benè carnosus. Talis autem gallus fursure Galeo nutritus, aliis etiam melle & pauco sale, plurimum fatigetur, vel à nobis venantibus, vel potius dimicando decapitatus, & exenteratus, cum sale, aut sale gemmae, igne lento, aqua sufficiente coquatur ad duarum aquarum partium consumptionem, aliis atque aliis simul in coctis, pro variis Medicorum scopis. *Medici Colonienfes.*

GALERITA, avicula est parva, apicem in vertice, pavonis modo gestans. * Hæc assa, & in ci-

bo sumpta, coeliacos adjuvat. *Discovides.*

LOCUSTAE omnibus notæ. * Odoris suffusus urinæ difficultates adjuvant, praesertim quæ feminas malè habent. *Discor.*

CICADA passim in Italia cognoscuntur, atque adeo inibi vulgaris notitia sunt, ut sæpeestate assiduo cantu melleos, agricolas, ac viatores in campestribus obtundant. * Quæ si in illata manduntur, vesicæ doloribus prolunt. Siccis quidam utuntur ad colicos affectus, cum paribus numero pipæris granis, dantq; aut tres, aut quinque, aut septem, per intermissionem felicitet, & ipsos etiam paroxysmos. *Discor. & Galenus.*

CANTHARIDES officinis notæ sunt. Probantur in frumento inventæ, v. r. colores, & quæ luteas in aliis transversas lineas habent, corpore oblongo. Cribro aut fictili vase conduntur, cujus os raro lineo subligatum deorsum vertitur, ut excepto halitu aceti quàm acerrimi ferventis aestu exanimetur. Postea siccantur, & pyxidibus ligneis, aut fictilibus vitratis reponantur. Biennium durant. * In remediis externis, tum iis quæ vesicæ excitant, tum aliis interdum totæ sumuntur. Recentiores autem alas & pedes auferunt semper. *Florentini.*

COLUMBORUM pulli occulta proprietate renum dolori conferunt, & incorruptum sanguinem emendant: sed dum interficiuntur, capite truncari debent. Eorundem carnes facultatem habent sanandi tenesimum, quem cucurbita frequenter comela generare solet. *Rhafs.*

PASSER CULUS troglodytes vocatus, qui omnium avicularum, excepto Regulo, minimus spectatur, & juxta sepes ac muros victum quarrit, volatumq; perbreve facit, naturale in vim admiratione dignam habet. Sale enim conditus, ac crudus in cibo acceptus, concretos calculos lotio expellit, & ne renascantur, prohibet, ac morbum perfecte sanat. Conditur optimè pennis evulsis, atque inde largo sale adobrutus, arefactus comeditur. Stipules adfuerint, coqui possunt more altaram avicularum. Possunt etiam non deplumes uti in olla aperta, & cinis unius aesti cum pauco pipere & cinnamomo exhiberi. Sunt, qui vivum pennis prævulsis sale condiant, quod melius est. Alii affatos edunt integros, ita ut nihil ex eis præter pennas abiciant. *Acrins. & Arginus.*

De Animalibus venenosis, Sectio XX.

QUIBUS datæ sunt *CANTHARIDES*, signa eveniunt gravissima. Ab ore enim ad vesicam usq; cuncta erodi sentiuntur: picam aut simile quiddam cedrie respiciunt: dextra præcordia inflammantur: urinam agrè reddunt, & subinde cum lotio sanguinem emittunt: strigmenta non secus, atq; dysentericis, alvo deferuntur: fastidia urgent: animo liquantur, obortaq; vertigine cœcidunt: postremò mente abalienantur. * Ergo antequam tale nonnihil accidat, dato oleo, aut supradictorum aliquo, vomere co-

gantur: mox ubi vomitione plurima rejecerunt, halicæ, aut oryza, tragi aut pitanae cremor, aut decoctum malva, aut feminis lini, aut fenigræci, aut radicem althææ, clystere infundatur. Præterea nitrum eisdem dandum ex hydromelite, at quæ stomacho adhuc, aut intestinis adhærent, eluendo excernantur, ac descendant. *Quæ nisi sic disculantur, ingesta in alvum ex nitro aqua multa vacuari debent. Detur deinde vinum, aut passum, in quo pineoli nuclei, aut cucumeris semina contrita sunt, aut ex lacte, aut mulla, aut an-*

serinus